

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Täältä tullaan Pietari

Teknologiakeskus TEAK

Teuva

22.8.2012

Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin

Turkka Ristimäki

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Työ- ja elinkeinoministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriön johtava rooli työ- ja elinkeinopolitiikan arvonluontiverkostossa perustuu erinomaiseen kykyyn kerätä, tuottaa, tulkita, hyödyntää ja jakaa tietoa ja informaatiota innovatiivisella tavalla.

Innovaatio-osasto on näkemyksellinen vaikuttaja, "policy maker", joka vastaa innovaatiopolitiikasta osana TEM:n tehtävää, päämääriä, strategiaa ja toimintamallia.

Julkiset viennin ja kansainvälistymisen edistämisen palvelut

NEUVONTA JA KONSULTOINTI

- ELY-keskukset
- Viexpo
- SVKK
- SRKK
- Finpro
- UM:n ulkomaan edustustot

MARKKINA- TIETO

- SVKK
- SRKK
- Finpro

KOULUTUS JA KEHITTÄMINEN

- ELY-keskukset
- Tekes

RAHOITUS

- TEM
(yhteishankkeiden avustus)
- ELY-keskukset
(yrityskohtainen tuki)
- Finnvera
(lainat ja takaukset)
- Tekes
tutkimus ja tuotekehitys ja innovaatorahoitusta)

Elinkeinopolitiikkaa edistävät järjestöt ja Finpro ry 2012 (€)

■ Suomalais-ruotsalainen kauppakamari	280 000
■ Suomalais-venäläinen kauppakamari	460 000
■ Osuuskunta Viexpo	240 000
■ Music Export Finland Musex	460 000
■ Suomalaisen Työn Liitto	100 000
■ Finpro ry	20 910 000
■ <u>Invest in Finland</u>	<u>4 750 000</u>
■ Yhteensä	27 200 000

Tärkeimmät yritystuet talousarviossa 2012

■ Yritysten yhteishankkeet	17,6 m€
■ Yritysten investointi- ja kehittämishankkeet	14,6 m€
■ Tutk ja keh hankk valmisteluraha	5,0 m€
■ EU:n rakennerahastot	322,9 m€
■ Kuljetustuki	5,0 m€
■ Energiatuki	79,8 m€
■ Tekes	
av tutk., keh. ja innov.toimintaan	232,0 m€
julkinen tutk ja keh toiminta	184,1 m€
lainat tutkimus- ja innov.toimintaan	116,8 m€
■ Yhteensä	977,8 m€

Kv-avustusten säädöspohja

- Valtionavustuslaki 688/2001
- Valtioneuvoston asetus yritysten yhteishankkeisiin myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta (1300/2010) sekä Vna yleisavustuksesta ulkomaankauppaa, elinkeinopolitiikkaa sekä yritysten kansainvälistymistä edistäville yhteisöille 1301/2010
- Työ- ja elinkeinoministeriön ohje Kansainvälistymisavustuksesta yritysten yhteishankkeisiin dnro TEM/119/03.01.04/2012, 23.1.2012

Valtionavustusta voidaan myöntää

- Suomalaisten teollisten ja palveluyritysten yhteishankkeisiin, jotka
 - edistävät uuden vientitoiminnan käynnistämistä
 - edistävät uuden markkina-alueen avaamista
 - lisäävät vientiä yritysten vanhoille markkina-alueille
 - parantavat vientiään aloittavien pienten ja keskisuurten yritysten valmiuksia kansainvälistyä tai
 - monipuolistavat viennin rakennetta
- Strategisiin kärkihankkeisiin, luovien alojen hankkeisiin, laajoihin matkailun ulkomaan markkinoinnin hankkeisiin
- muihin suomalaisten yritysten vientiä ja niiden kansainvälistä kilpailukykyä edistäviin yhteishankkeisiin

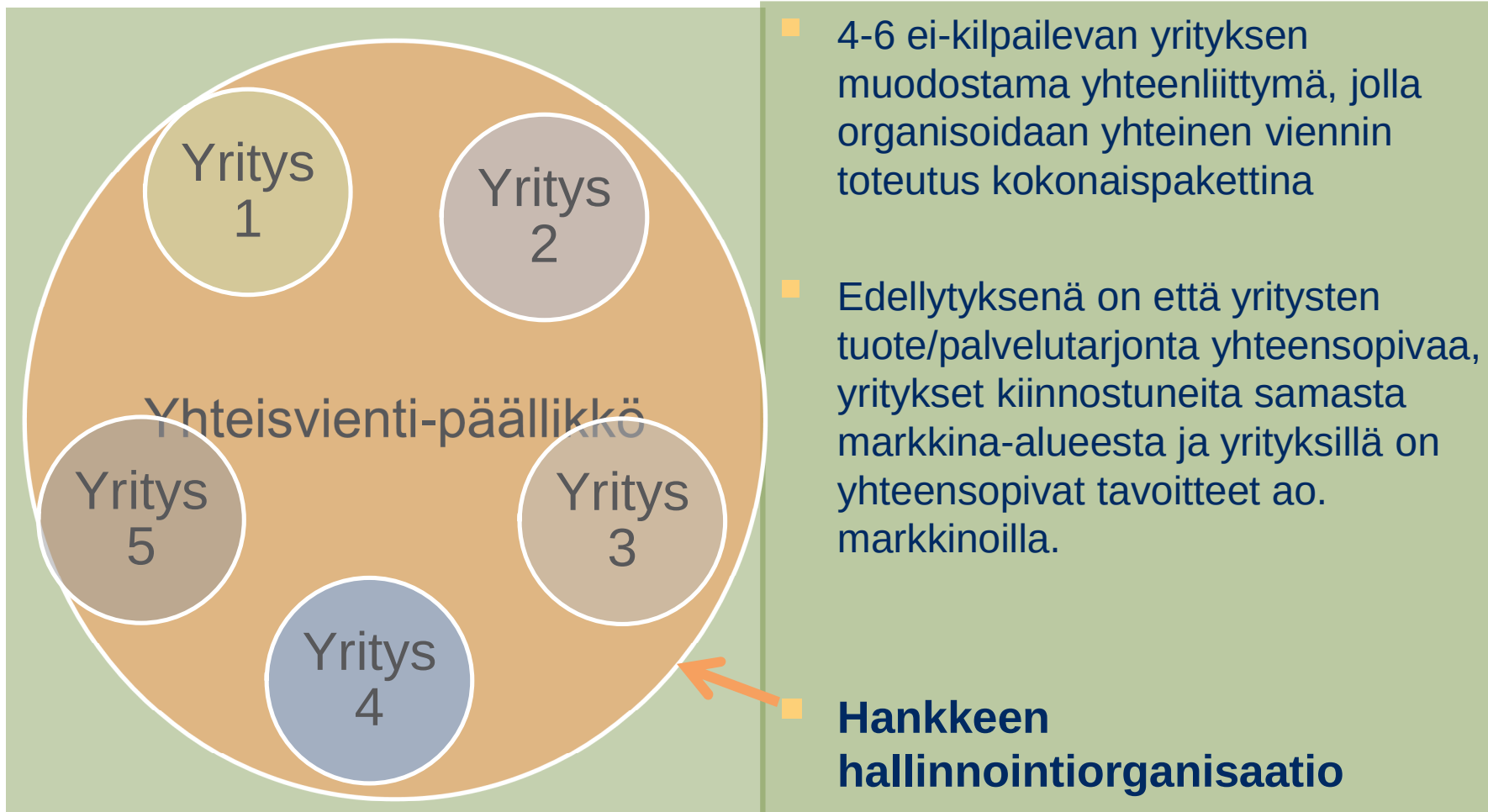

Valtionavustus yritysten kansainvälistymisen edistämiseen

- avustuksen kohteena ovat yritysten yhteishankkeet, strategiset kärkihankkeet sekä matkailun ja luovien alojen laajat, valtakunnalliset yhteishankkeet
- Näyttelyitä koskevat avustukset haetaan Hämeen ELY-keskuksesta
- Vientiverkostohankkeet ja kumppanuusohjelmat haetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta
- Kaikki muut hakemukset esitetään työ- ja elinkeinoministeriölle (yrityskohtaiset avustushakemukset ELY-keskuksiin)
- hakuaika avoin, läpi vuoden
- myöntämisvaltuus 17 692 000 € vuonna 2012

Mikä on vientiverkosto

Mitä hyötyä vientiverkostoista on yritykselle?

Kustannustehokas tapa avata uusia markkinoita

Konsortiomalli tuo lisäarvoa asiakkaille ja yhteistyökumppaneille

Yritys saa käyttöönsä kokeneen vientipäällikön työpanoksen

Mahdollisuus kokemusten jakamiseen ja oppimiseen

Mukanaolo tukee yrityksen kansainvälistymisprosessia

Vientiverkostotoiminnan vaiheet

Valmisteluvaihe

- * Kartoitetaan yritysten yhteensopivuus ja kohdemarkkinat
- * Haetaan verkostolle vetäjää (ns. yhteisvientipäällikköä)
- * Laaditaan toimintasuunnitelma, talousarvio ja sopimukset

Toteutusvaihe

- * Toimintasuunnitelmaa toteuttava työvaihe (= markkinaselvitys ja vientirengasvaihe)
- * Aikajänne 6 kk + 12 kk (+ lisäjaksot yht. max. 36 kk)
- * Yhteisvientipäällikkö
- * JORY –toiminta, raportointi, yritysten rooli

Toimintasuunnitelma

- ☐ vientirenkaan liikeidea
- ☐ yritykset taustatietoineen, niiden vientituotteet, -palvelut
- ☐ yrityskohtaiset tavoitteet, vientirenkaan yhteiset tavoitteet
- ☐ kohdemarkkina-alueet perusteluineen
- ☐ tavoiteltavan asiakaskunnan kuvaus
- ☐ kilpailuedun määrittely
- ☐ markkinointi- ja myyntitoimenpiteet
- ☐ yhteiset pelisäännöt
- ☐ toteutusaikataulu
- ☐ seuranta- ja raportointikäytäntö
- ☐ yritysten näkemys kansainvälisestä toiminnastaan vientirenkaan jälkeen

Hankkeen hallinnoija

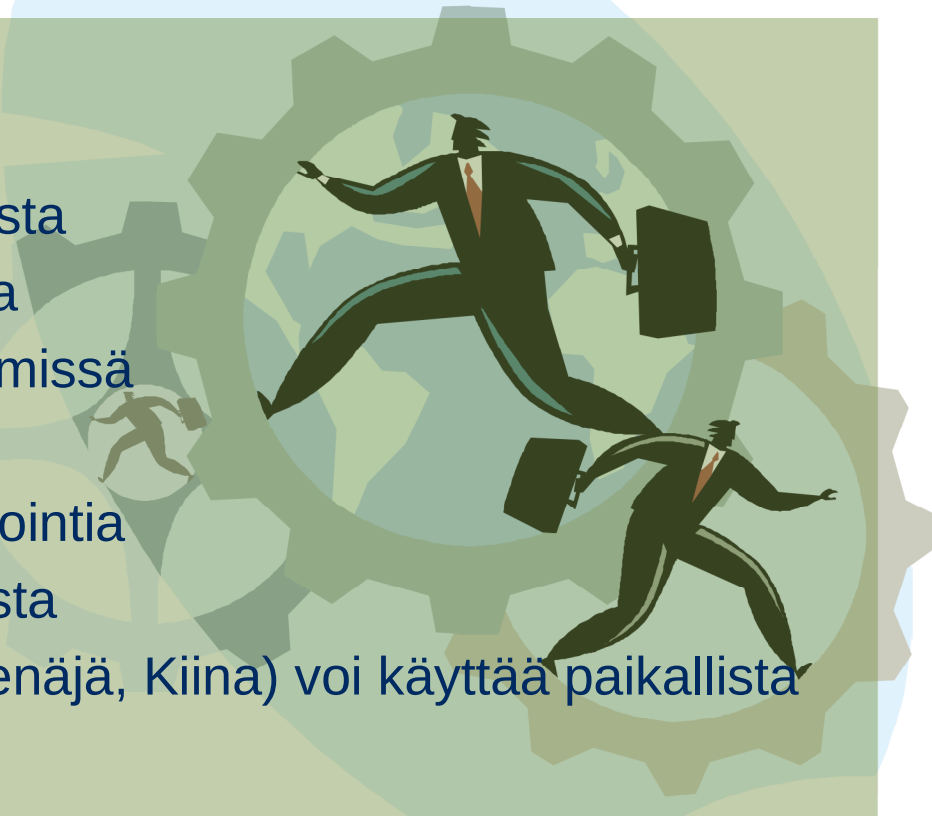
- ☐ vastaa sopimuksista osallistujayritysten kesken
- ☐ hankkii yhteisvientipäällikön yritysten käyttöön
- ☐ tekee sopimuksen hänen kanssaan
- ☐ hakee avustuksen ELY-keskuksesta
- ☐ suorittaa palkkion konsultille
- ☐ kokoaa osallistujayrityksiltä niiden maksuosuuden.
- ☐ valvoo verkoston toimintaa kokouksin, siten että suunnitellut toimenpiteet toteutetaan
- ☐ raportoi ELY-keskukselle vientiverkoston toiminnasta

Hankkeen vetäjä =vientipäällikkö

■ Vetäjältä edellytetään:

- kohdemarkkinan tuntemusta
- Vahvaa vientikaupan osaamista
- yritysten toimialan tuntemusta
- kykyä toimia itsenäisesti ja tiimissä
- sujuvaa kielitaitoa
- Selkeää ja analyyttistä raportointia
- kokemusta pk-yritysmaailmasta
- Erityisillä kielialueilla (mm. Venäjä, Kiina) voi käyttää paikallista avustajaa

Miten pääsee mukaan verkostoihin

- **Yhteydenotto ELY-keskuksen kansainvälistymispalveluihin**
 - Ohjaus verkostohankkeitten hallinnoijien tietoisuuteen
 - Hankkeen hallinnoijaorganisaatio kokoaa yritysryhmän
 - Yhteiset hallinnoijan vetämät kokoukset hankkeen suunnittelemiseksi, budjetoimiseksi ja vientipäällikön valitsemiseksi
 - Hakemus vientiverkoston käynnistämisestä Varsinais-Suomen ELY-keskukselle.
 - Hanke voi käynnistyä kun hakemuspaperit ovat Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa

■ Hankkeen kesto:	avustus%		
	pieni	keskisuuri	suuri yritys
■ ½ vuoden aloitusjakso	65	50	25
■ 1. ja 2. vuosi	65	50	25
■ 3. vuosi	50	50	25

HANKEKÄSITTELYN PROSESSIKUVAUS

- Yritysryhmä (väh. 4 yritystä) valmistelee ulkopuolisen hallinnoijan avulla avustushakemuksen. Malli ja ohjeet osoitteessa:
<http://www.tem.fi/index.phtml?s=2215>
- Hakemus lähetetään hyvissä ajoin ennen hankkeen käynnistymistä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon: Hankkeen esittely: Turkka Ristimäki, päätöksenteko Esa Lindqvist
- Päätös lähetetään hallinnoijalle (Kirsi Paarala) ja maksetaan hyväksytyt ennakot (Leena Santalahti esittely ja Else-Maj Laurila päätöksenteko)
- Hankkeen päätyttyä hallinnoija toimittaa valtionapuserelvityksen liitteineen (mm. loppuraportti ja tilintarkastajien lausunto) Maksatus: esittely Leena Santalahti ja Else-Maj Laurila päätöksenteko)
- Hallinnoijalle maksetaan loppuosa avustukseen hyväksyttävistä eristä, joka jakaa avustuksen yritysryhmälle päätetyn mukaisesti

- ☐ Kun ei saa sitä mitä odottaa, edullinenkaan ei tunnu hintansa vääriltä.
- ☐ Jouduttiin maksamaan lopulta enemmän kuin alkuun oli sovittu.
- ☐ Tuki oli pienempi kuin sovittiin.
- ☐ Suuri merkitys yrityksen vientikaupan kehittymiseen ja yrityksen omien sisäisten toimintojen parantamiseen
- ☐ Hitaasti edennyt, nyt hedelmiä alkaa tulla.
- ☐ On työstetty saatuja kontakteja projektin jälkeenkin.

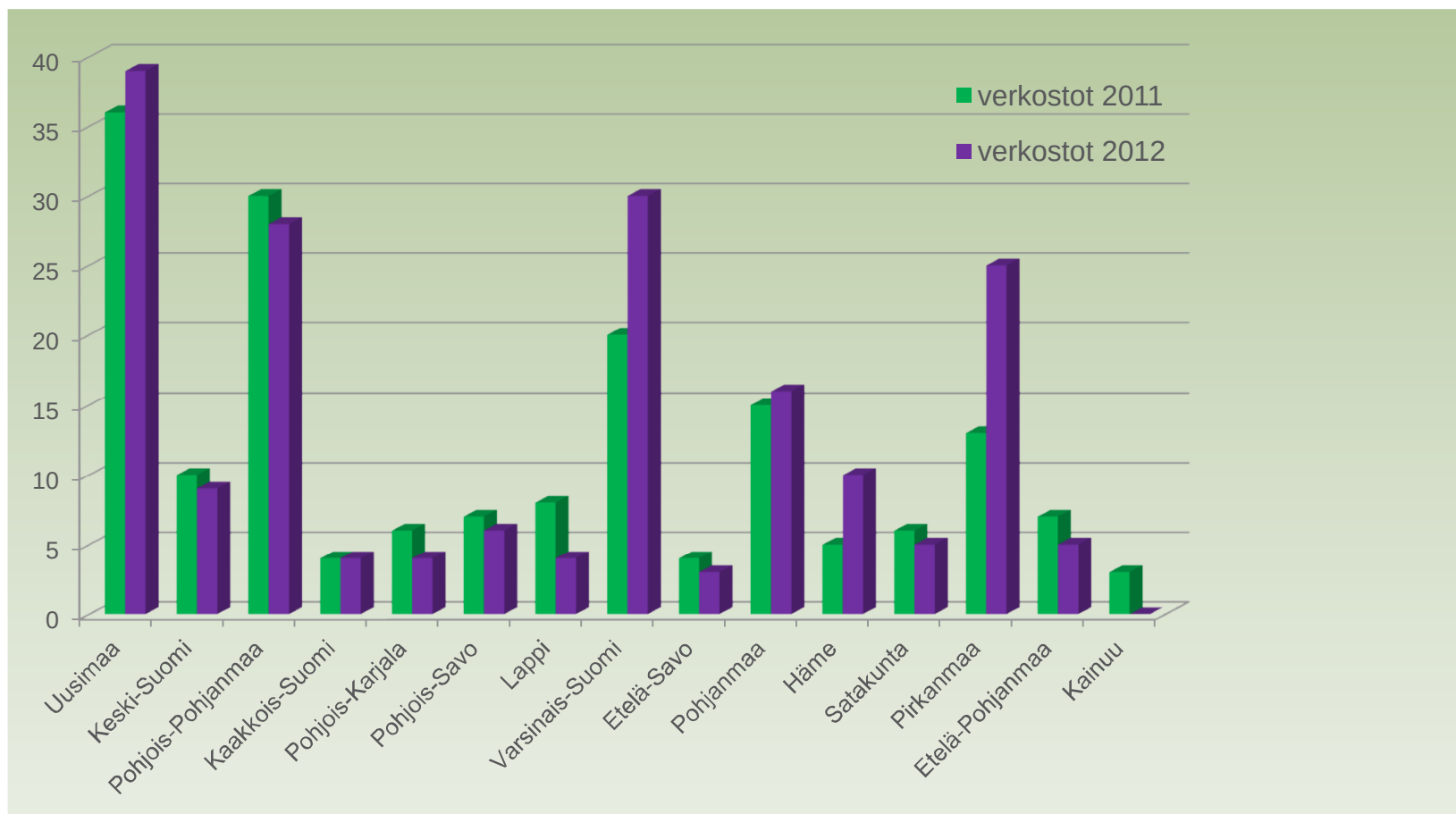

Prof. Niina Nummelan päätelmiä v. 2004 tekemänsä tutkimuksensa pohjalta vientirenkaiden toimivuudesta:

- Tutkimuksen mukaan vientirengasta pidettiin varsin toimivana konseptina. Vientirenkaita pidettiin kokonaisvaltaisena ja omakohtaisena. Työskentelytapaa pidettiin intensiivisenä ja pitkäjänteisenä. Vientirengas oli myös mahdollistanut keskittymisen tiettyyn, vielä epävarmaan markkina-alueeseen. 90 % haastatelluista yrityksistä olivat valmiita suosittelemaan muillekin vientirengas-toimintakonseptia
- Vientirengas oli tuottanut selkeitä tuloksia ja sillä oli ollut myönteistä vaikutusta yritysten kansainväliseen liiketoimintaan sekä siihen liittyvään osaamiseen.
- Yritykset korostivat, että vientirenkaan käyttö ei sulje pois muita viennin vaihtoehtoja, vaan paremminkin toimii niitä täydentäen. Useat tutkimukseen osallistuneista yrityksistä veivät tuotteitaan itse suoraan kohdemarkkinoille ja katsoivat, että vientirengas on sopiva lisäkeino kansainvälistymisen tueksi. Mukana oli myös yrityksiä, jotka katsoivat, että vientirengas on heille paras ja ainoa väline kohdemarkkinoille pääsyyn.
- Vientirengastoiminta on luonteeltaan projektinomaista ja soveltuu tilanteisiin, joissa yritykset tarvitsevat määräaikaista tukea aloittaakseen pysyvän liiketoiminnan kohdealueella. Tarkoituksena on, että renkaassa mukana oleva yritys kykenee tukivaiheen päätyttyä itsenäisesti jatkamaan liiketoimintaa kohdemarkkinoilla.
- Tutkimustulosten perusteella vientirenkaan vaikutus kv. liiketoiminnan volyyymien kehitykseen näyttää olevan suurimmillaan silloin, kun
 1. yrityksen rengasta edeltänyt vientitoiminta on epäsäännöllistä
 2. rengas kestää täydet kolme vuotta
 3. osallistuvat yritykset täydentävät liiketoiminnaltaan toisiaan ja
 4. renkaalla on selkeä synerginen tavoite, kuten yhteinen tuote tai asiakasryhmä kohdemarkkinoilla

Vientiverkostot jakautuma maakunnittain

Vientiverkostot Venäjällä

- Vientiverkostoja kohteena Venäjä 10kpl
- osallistuvia yrityksiä mukana 50

Kumppanuusohjelma

- Tarkoitettu yrityksille, jotka ovat suunnittelemassa vientitoimien käynnistämistä tiettyyn kohdemaahan
- Tarvitsee hallinnoijan ja toteuttavan konsultin
- Yhteen ohjelmaan yleensä 6 – 10 yritystä
- Ohjelma kohdistuu yhteen tai muutamaaan hyvin samankaltaiseen kohdemaahan (esim. Baltia, Pohjoismaat); ei kuitenkaan laajoihin kokonaisuuksiin (esim. EU-maat, Aasia, Länsi-Eurooppa tai IVY-maat)
- Ohjelma on 2-osainen ja koostuu konsultin yritykselle tekemistä konsulttipäivistä
 - ensimmäisenä vuotena yrityksen käytettävissä on n. 12 konsulttipäivää
 - toisena vuonna n. 20 konsulttipäivää
- Ohjelmaan sisällytetään yksi yritysedustajan liiketoimintamatka kohdealueelle.

Kumppanuusohjelma

- Hallinnoija

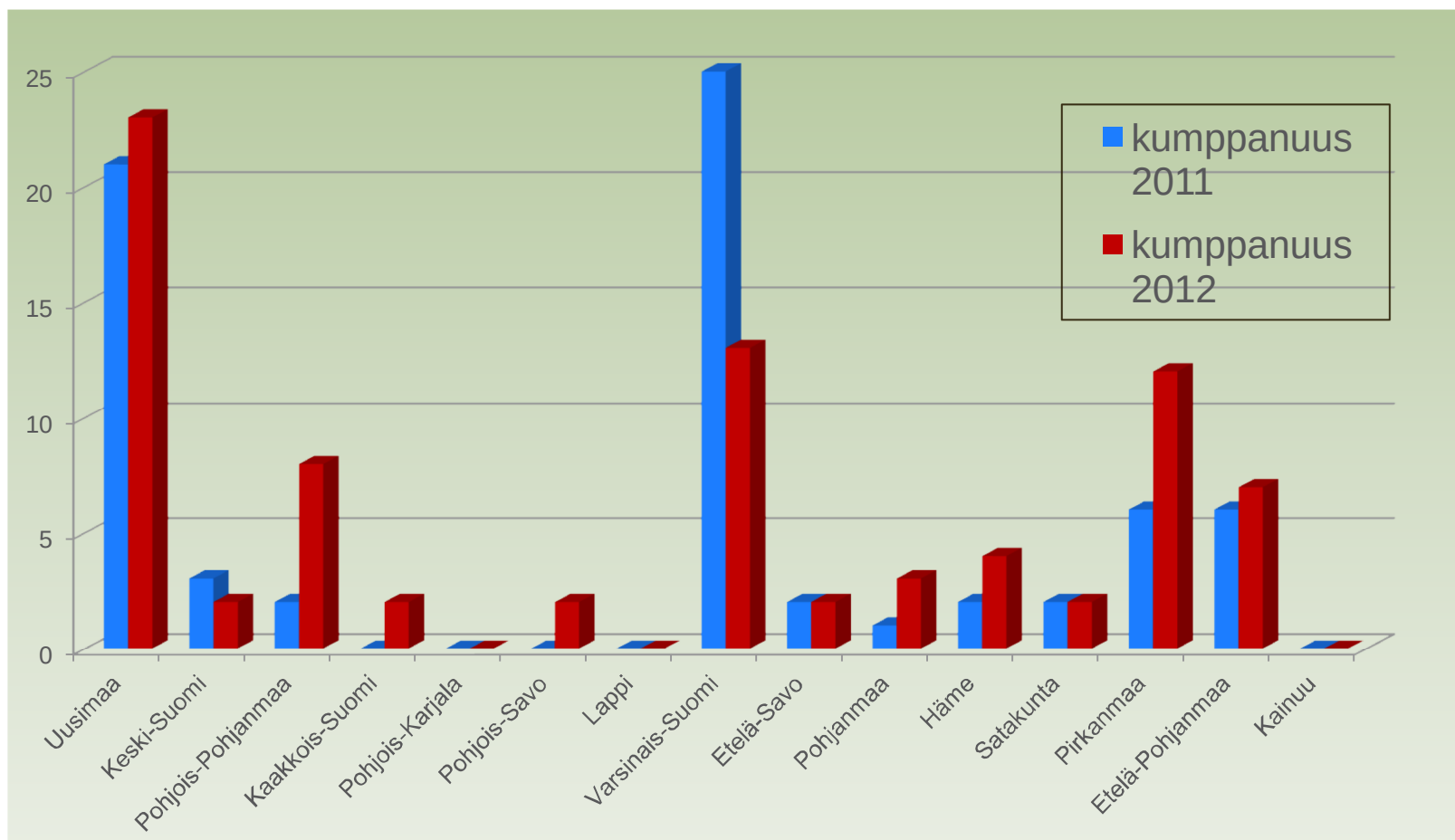
- ☐ kokoaa yritykset ohjelmaan
- ☐ valitsee yritysten kanssa kohdemaan
- ☐ kilpailuttaa konsultin ja valvoo sen toimintaa
- ☐ hoitaa "avustuspaperisodan" ja yrityslaskutuksen
- ☐ raportoi rahoittajalle hankkeen etenemisestä ja tuloksista

- Konsultti

- ☐ tekee yrityskohtaiset yhdessä yrityksen kanssa kansainvälistymisen toimintasuunnitelmat
- ☐ tekee markkinatutkimuksia kohdealueella
- ☐ hakee potentiaalisia edustaja- ja muita viennin kannalta tärkeitä yhteyksiä
- ☐ ohjaa ja neuvoo yritysten avainhenkilöitä viennin kysymyksissä
- ☐ raportoi toimistaan yrityksille ja hallinnoijalle

Kumppanuusohjelmiin osallistuvat yritykset maakunnittain

Kumppanuusohjelmat kohteena Venäjä

- Käynnissä olevat ohjelmat 8 kpl
- Mukana 60 yritystä

Projektin tyypillinen sisältö

Projektin osa 1 (vuosi 1):

(sis. 8 – 12 konsulttipäivää)

MARKKINASELVITYS

Yleistietoa markkinoista

Asiakas-analyysi

Kilpailukentän analysointi

Alan viestintäkanavat

Markkinoilletulo- ehdotuksen laatiminen

Projektin osa 2 (vuosi 2):

(sis. 20 – 24 konsulttipäivää)

ASIAKASLUPAUKSEN KEHITTÄMINEN JA KOTISIVUJEN PÄIVITTÄMINEN

TAI

JAKELUVERKOSTON SUUNNITTELU

Varsinais-Suomen ELY-keskus

yhteystiedot:

- Puhelinvaihde 0295 022 500
- www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi
- turkka.ristimaki@ely-keskus.fi
- puh: 0295 022 655
- Kirjaamo
Ratapihankatu 36, PL 236, 20101 Turku
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi